

2022 m. liepos 20 d.

Svarbiausi lūkesčiai dėl galimų pokyčių žaliavų ir finansų rinkose bei ekonomikoje antrą pusmetį akcentai

Tadas Povilauskas
SEB banko ekonomistas

Belaukiant minkštojo nusileidimo

- Infliacija toliau smarkiai viršija lūkesčius
- Kai kurių žaliavų kainos jau nemažai pasikoregavusios žemyn
- Centriniai bankai įsibėgėja didindami palūkanų normas
- Namų ūkių vartojimo išlaidų poslinkis iš prekių į paslaugas
- Darbo rinka išlieka labai stipri
- Valstybės tebeišlaidauja siekdamas sušvelninti infliacijos pasekmes gyventojams

Centrinių bankų palūkanų normos, proc.

	2022.07.20	2022.01.01	2019.07.20
JAV	1,75	0,25	2,5
Euro zona	-0,5	-0,5	-0,5
Jungtinė Karalystė	1,25	0,25	0,75
Švedija	0,75	0,0	-0,25
Norvegija	1,25	0,5	1,25
Lenkija	6,5	1,75	1,5
Čekija	7,0	3,75	0,9
Vengrija	9,75	2,4	2,0
Kinija	4,35	4,35	4,35
Kanada	2,5	0,25	1,75
Australija	1,35	0,10	1,0
Brazilija	13,25	9,25	6,5
Pietų Korėja	2,25	1,0	1,5
PAR	4,75	3,75	6,5

Šaltinis *Macrobond*.

Vakarų pasaulyje infliacija dar kopia aukštyn

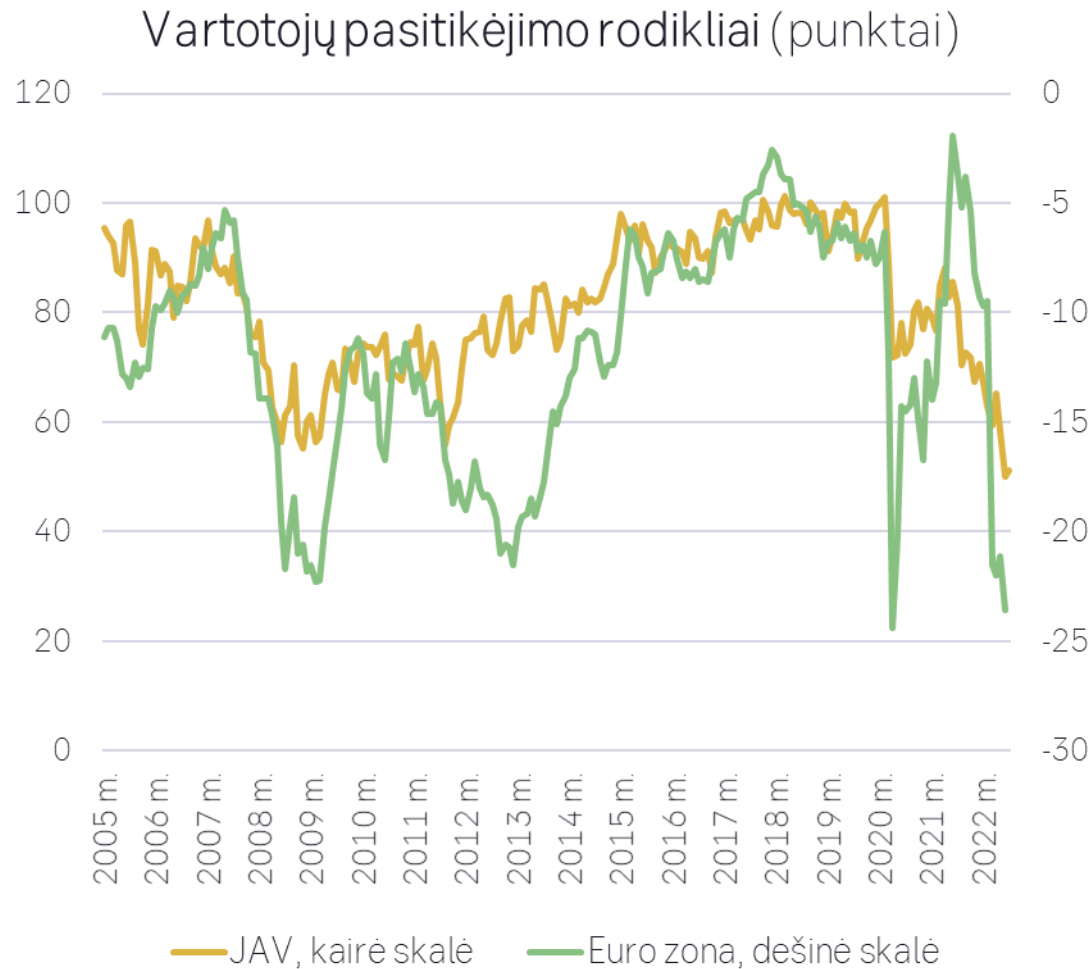
Metinė infliacija JAV, proc.

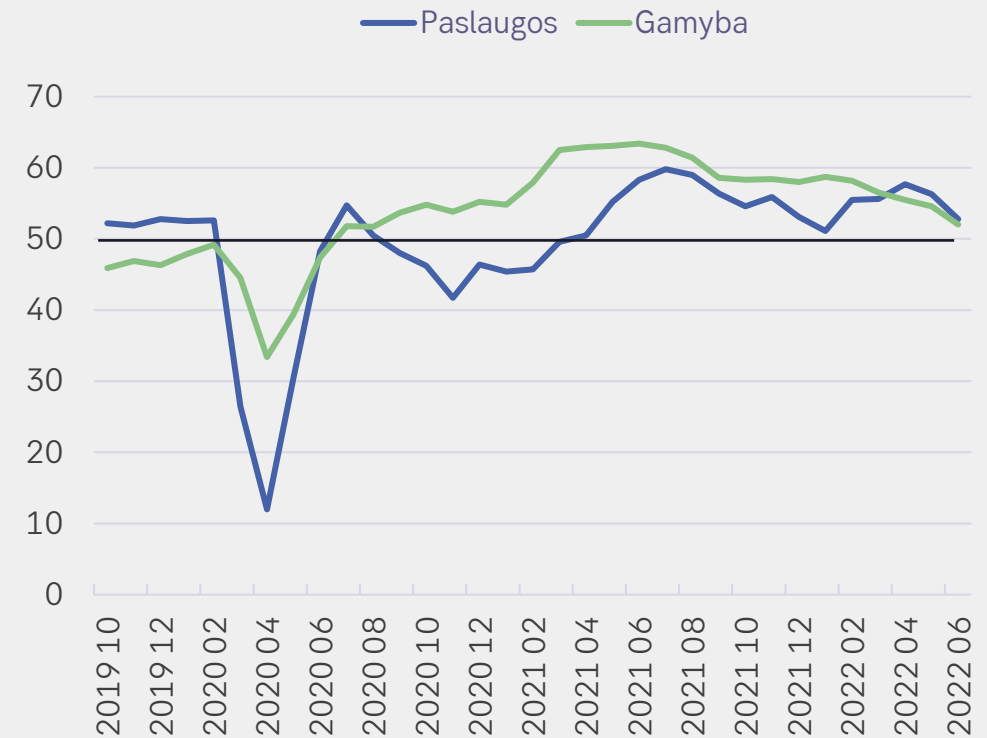
Metinė infliacija euro zonoje, proc.

Vartotojų lūkesčiai suprastėjo labiau negu verslo

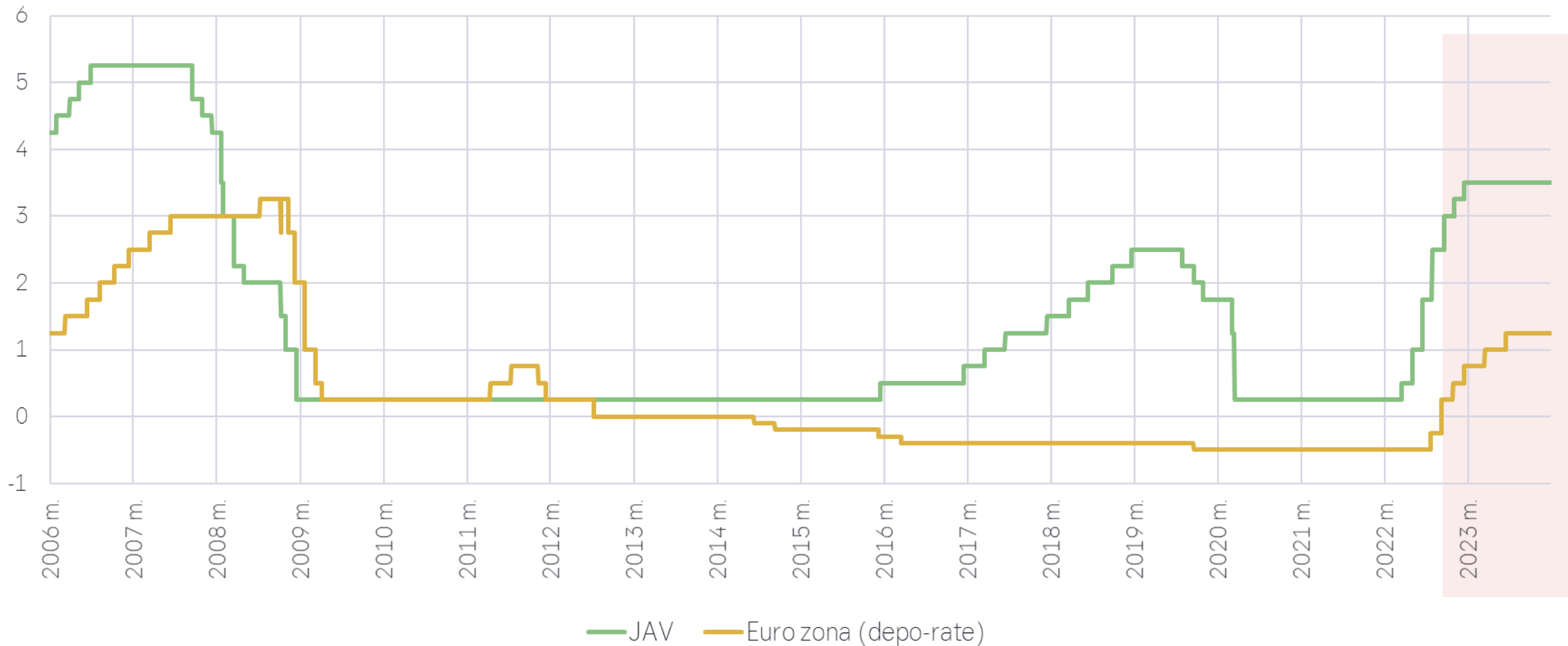

„IHS Markit“ euro zonos pirkimo vadybininkų indeksas* (punktai)

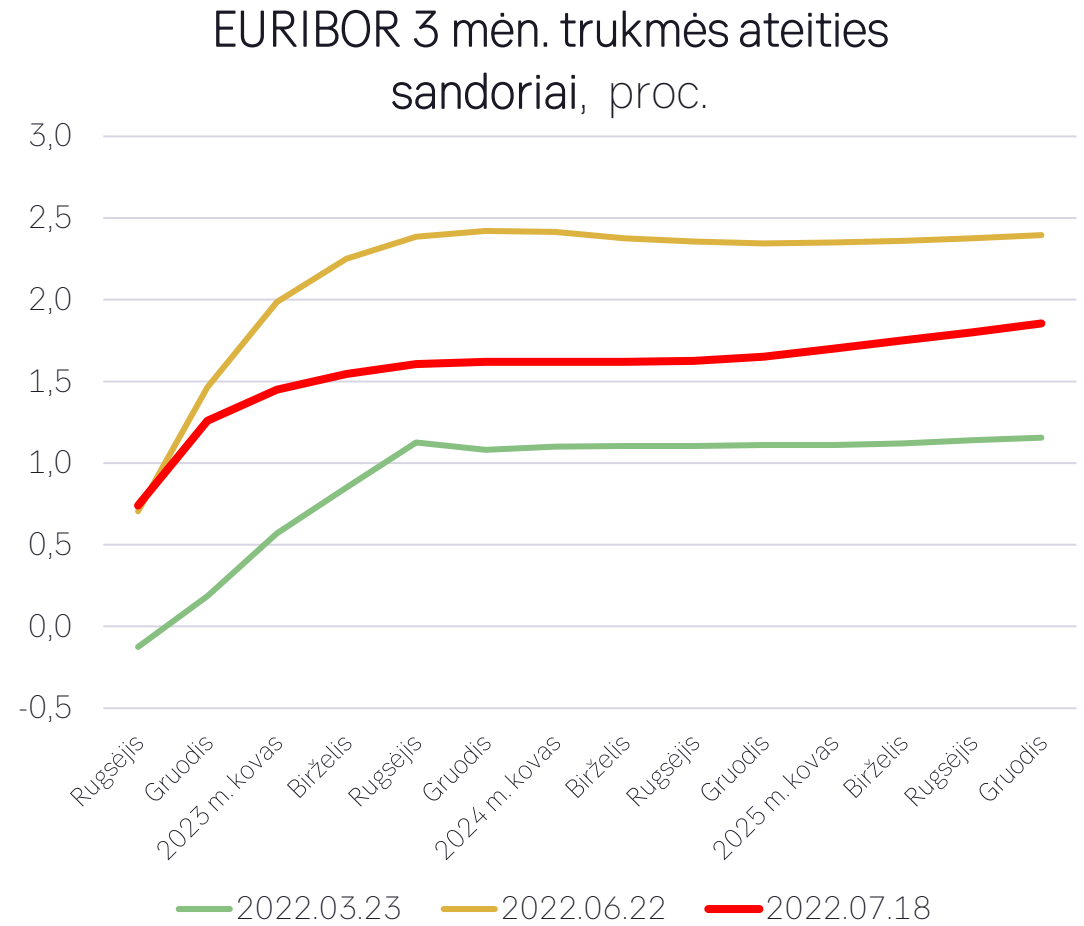
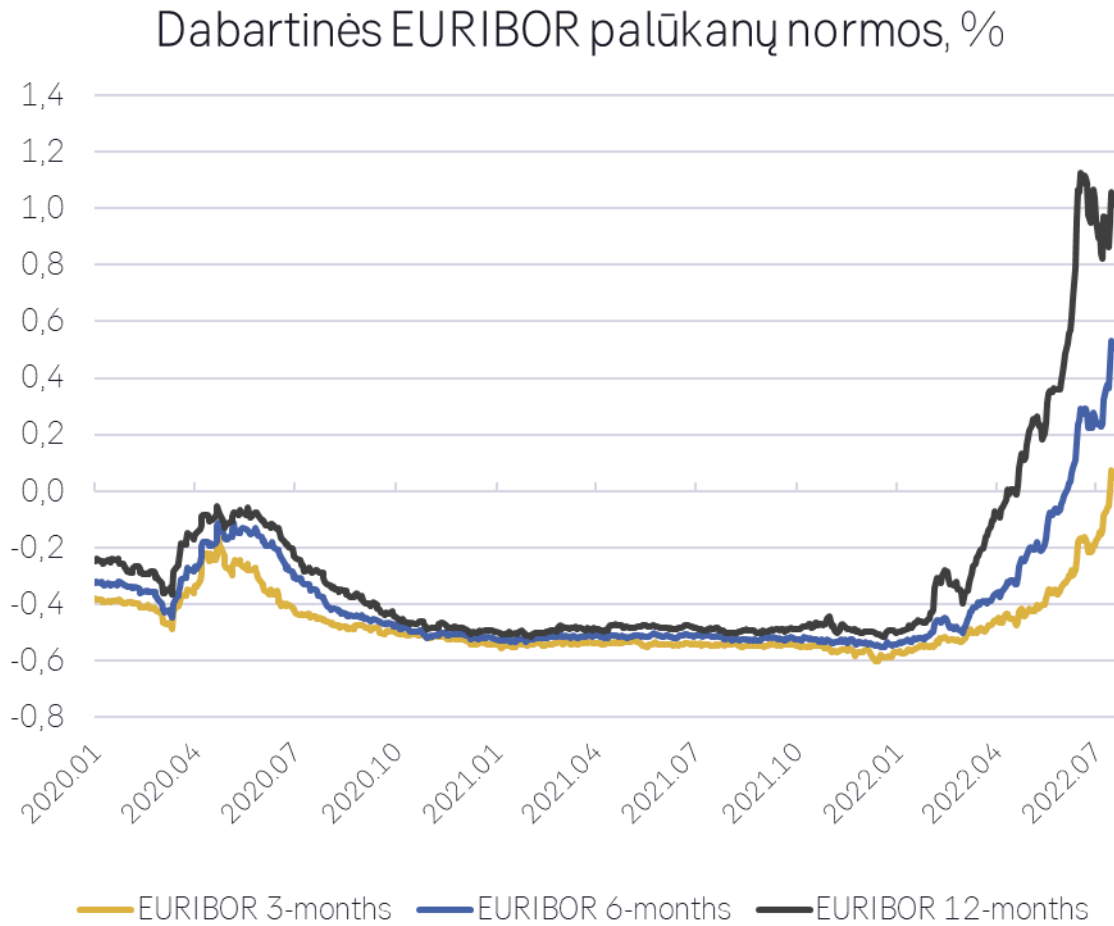

Antrą pusmetį stebėsime spartų palūkanų normų didinimą

Bazinių palūkanų normų prognozė, proc.

EURIBOR palūkanu norma: fakts ir rinkos lūkesčiai

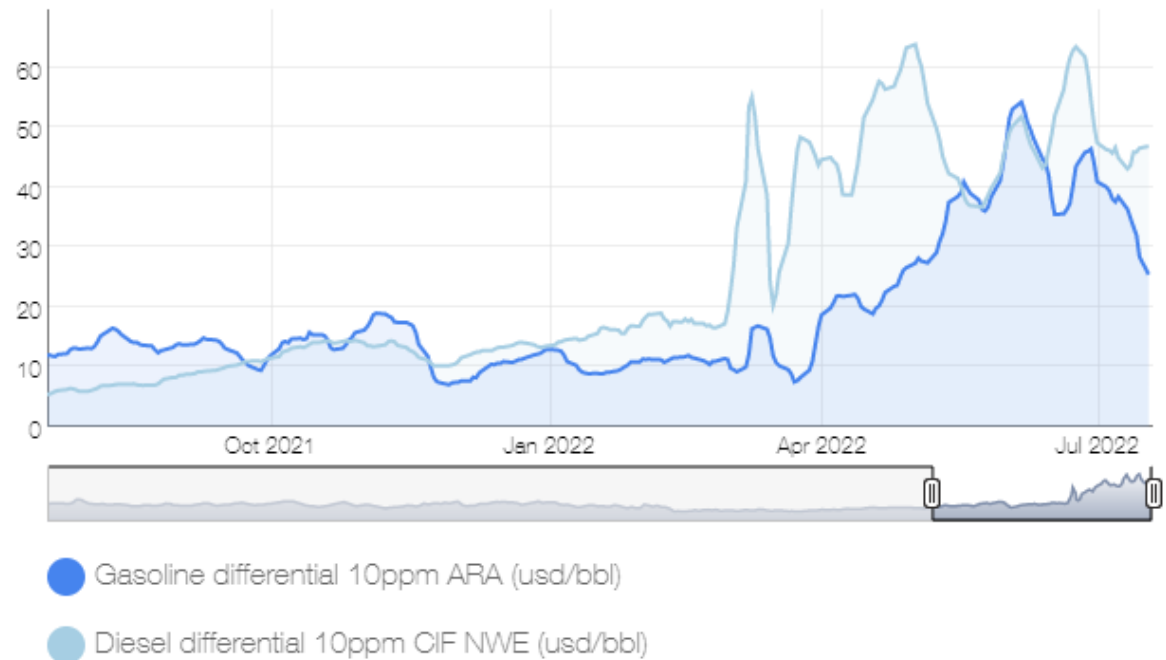

Degalų kainos truputį pakrito per praėjusias kelias savaites, tačiau naftos ir degalų rinka tebelieka įtempta

Mažmeninė degalų kaina Lietuvoje,
EUR/l

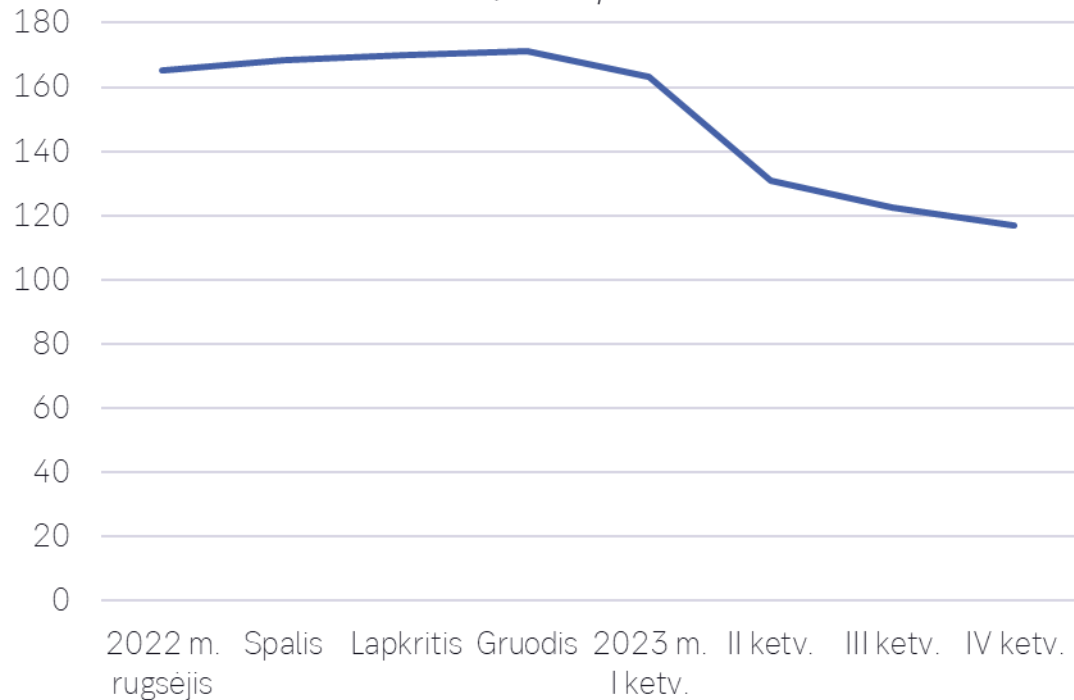

Naftos perdirbimo marža, JAV doleriai už barelį

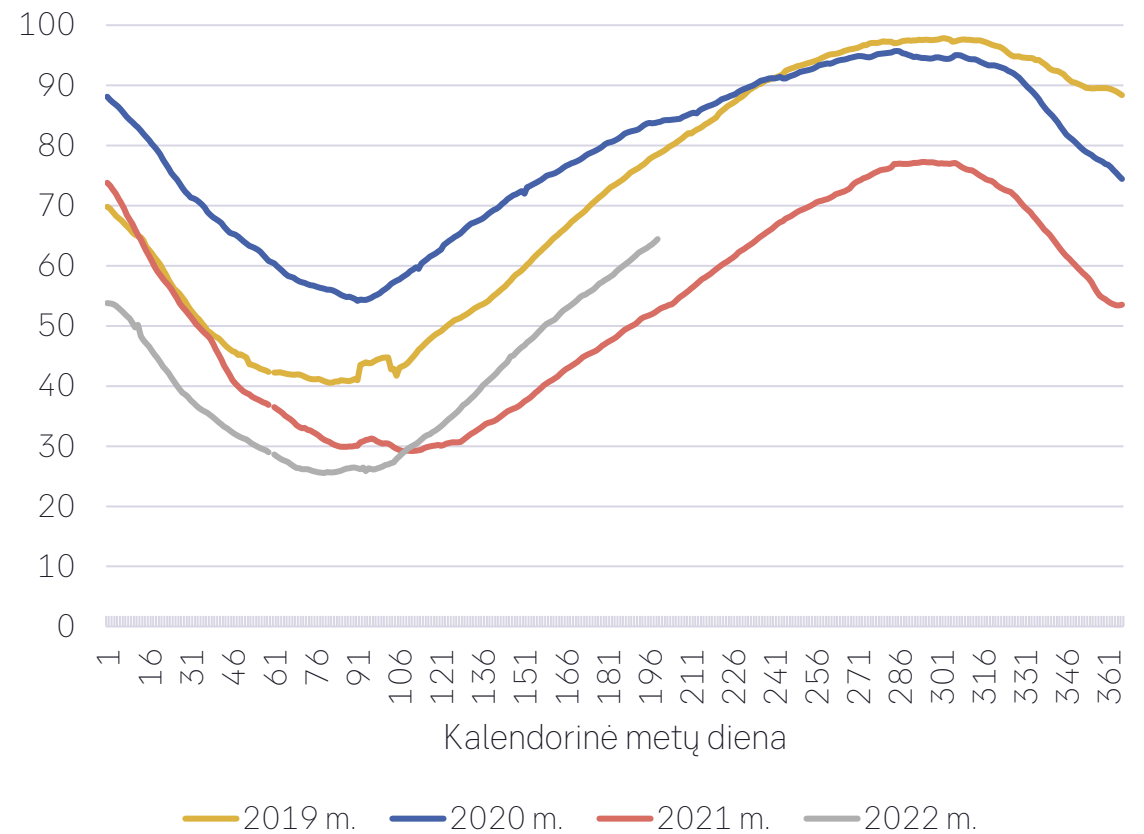

Gamtinių dujų tiekimas ir kainos lieka viena didžiausių problemų ES

Gamtinių dujų TTF taške ateities sandorių kaina, EUR/MWh

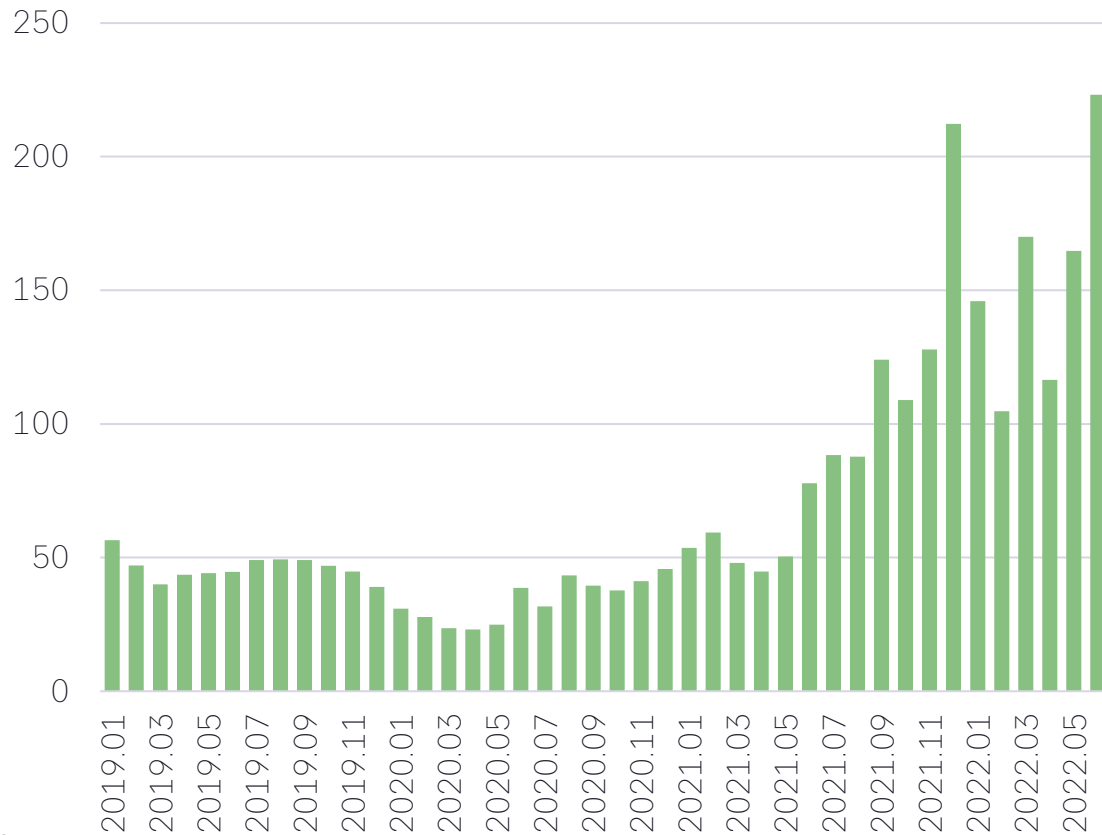

Gamtinių dujų atsargos Europoje, proc. turimų pajėgumų

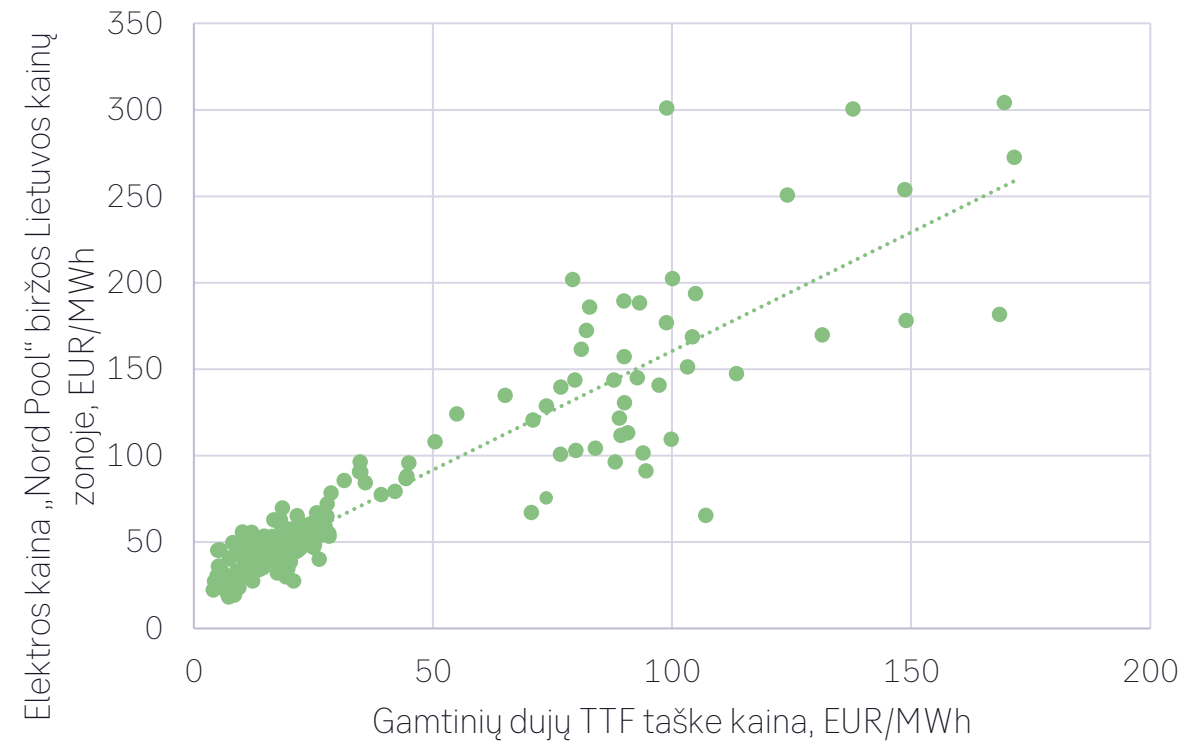
Rekordinės gamtinių dujų kainos lemia ir rekordines elektros kainas biržoje

Mėnesinė elektros kaina „Nord Pool“ biržos Lietuvos zonoje, EUR/MWh

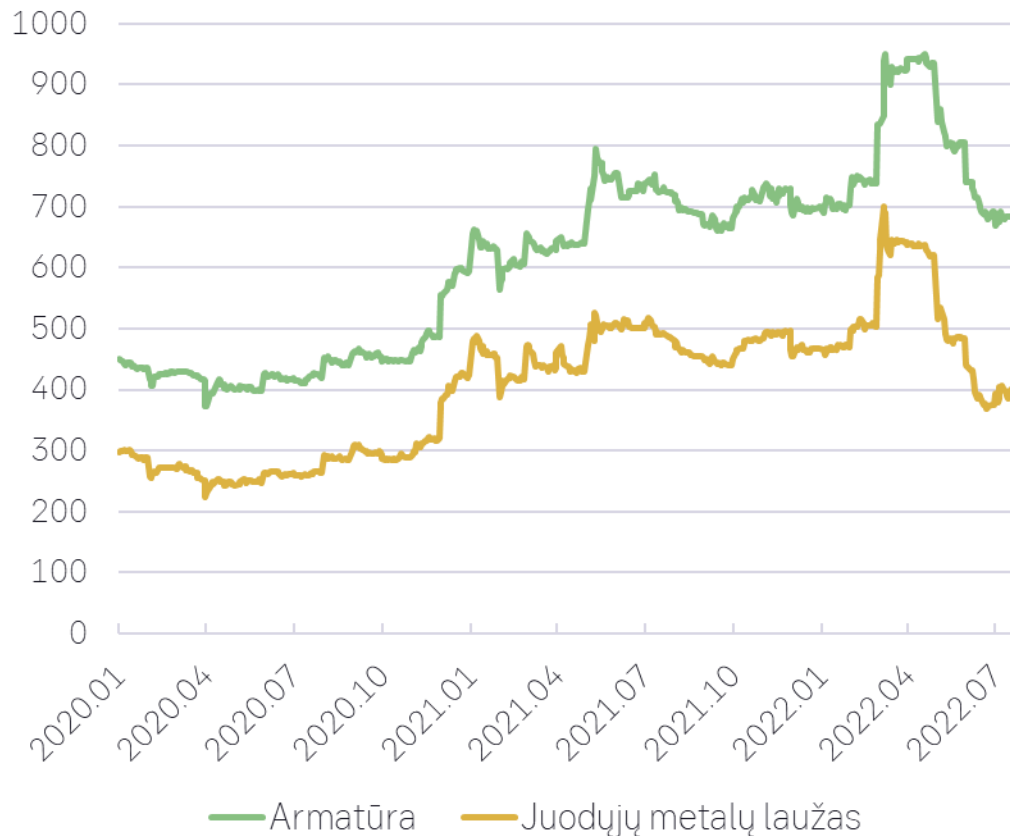
Savaitinių elektros kainų „Nord Pool“ biržos Lietuvos zonoje ir gamtinių dujų kainų sąryšis

Koreliacijos koeficientas: 0,9 (2018-2022)

Metaly kainos koreguojasi sumažėjus paklausai

Juodųjų metalų kaina LME biržoje
JAV doleriai už toną

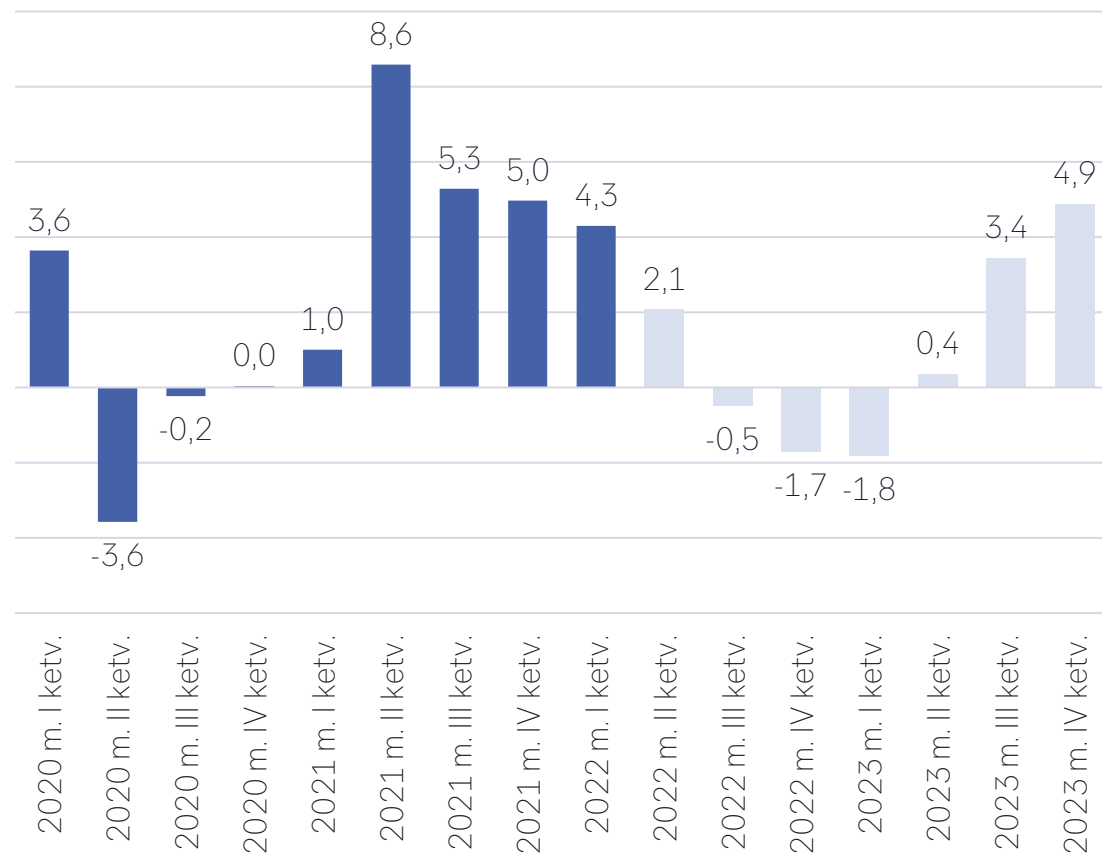
Spalvotųjų metalų kaina LME biržoje
JAV doleriai už toną

Išliekame labai atsargūs dėl Lietuvos ūkio pokyčių antrą pusmetį

Metinis realusis BVP pokytis

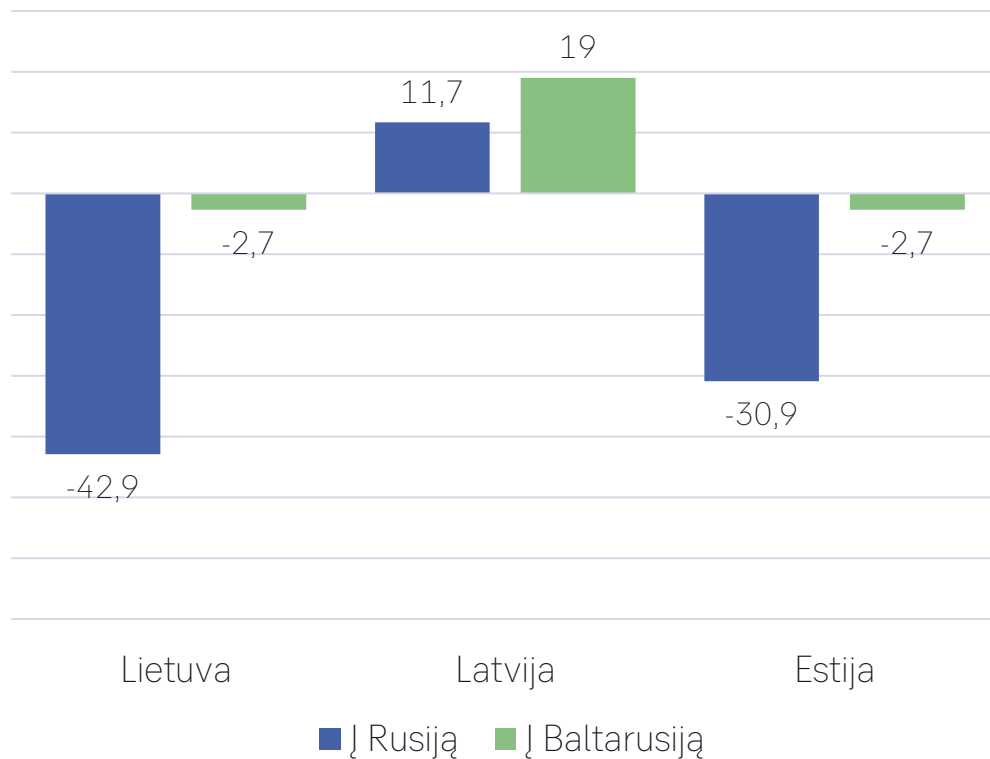
(pašalinus sezono ir darbo dienų skaičiaus įtaką, proc.)

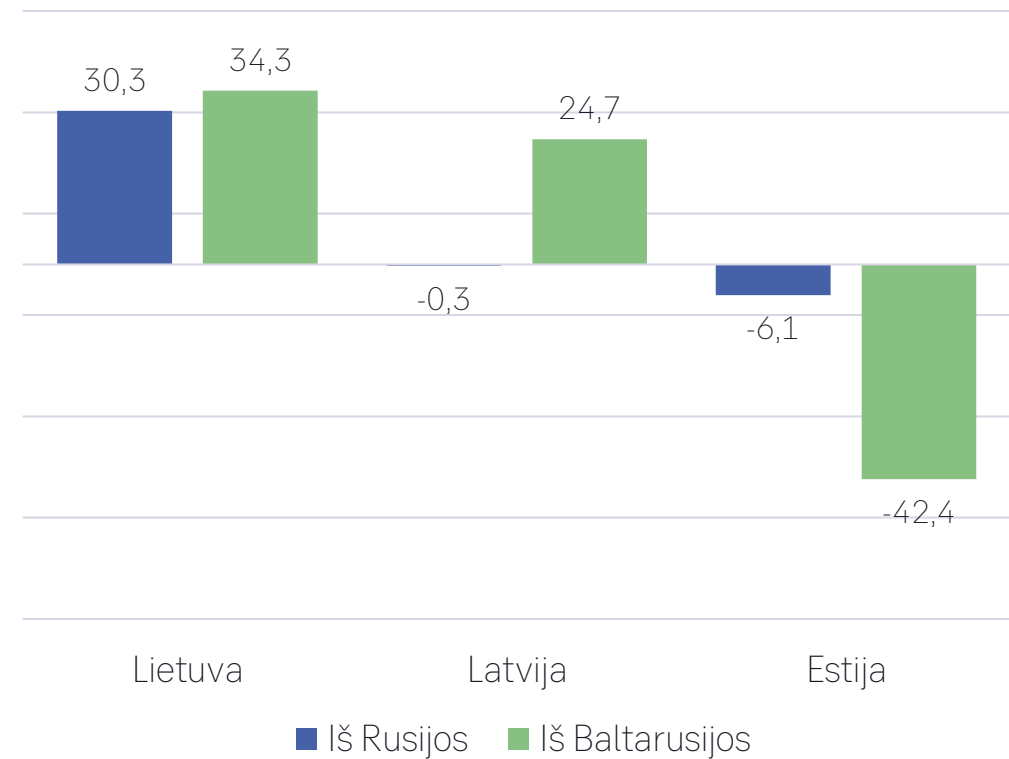
- Prognozuojame, kad 2022 metais realusis Lietuvos BVP augs 0,9 proc., 2023 metais didės 1,8 proc.
- Eksportas į Rusiją ir Baltarusiją toliau mažės, sparčiau ims mažėti ir prekių bei paslaugų importas iš šių valstybių
- Neigiamą įtaką Lietuvos ūkio plėtrai darys ir prastesnė pagrindinių eksporto partnerių ekonomikos padėtis
- Metinė infliacija Lietuvoje liks didelė dar keletą mėnesių ir darys vis didesnę įtaką namų ūkių vartojimui (ypač nuo rudens)

Importo vertė iš Rusijos ir Baltarusijos padidėjusi

Metinis prekių eksporto į Rusiją ir Baltarusiją, neįtraukus energetinių produktų, pokytis 2022 m. gegužę, pokytis (proc.)

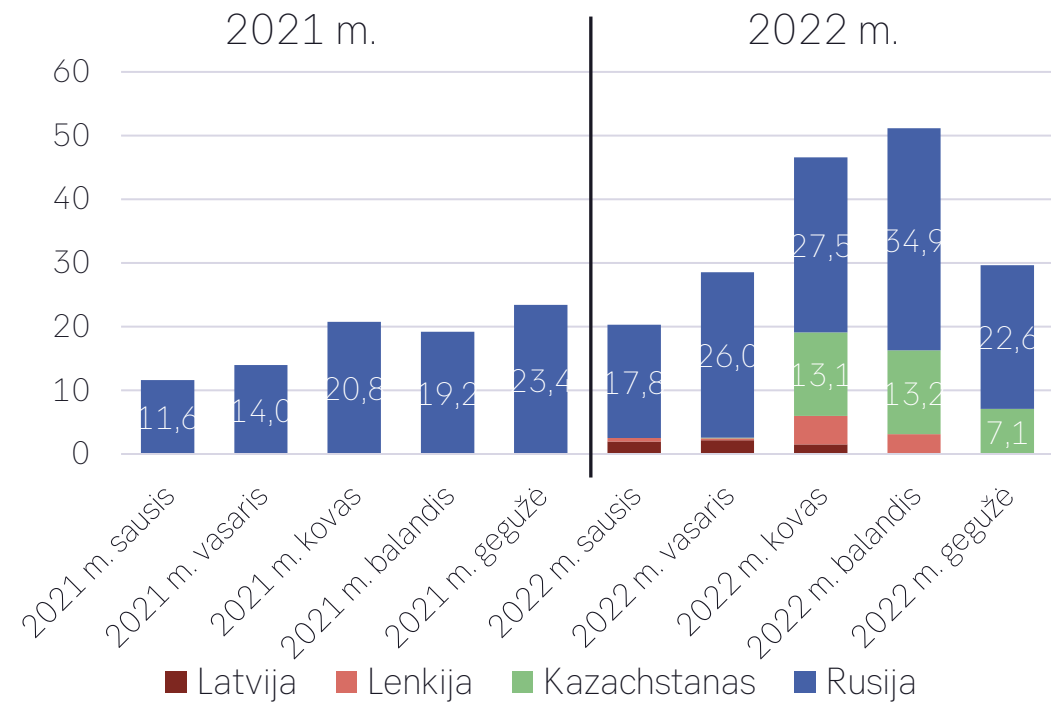

Metinis prekių importo iš Rusijos ir Baltarusijos, neįtraukus energetinių produktų, 2022 m. gegužę pokytis (proc.)

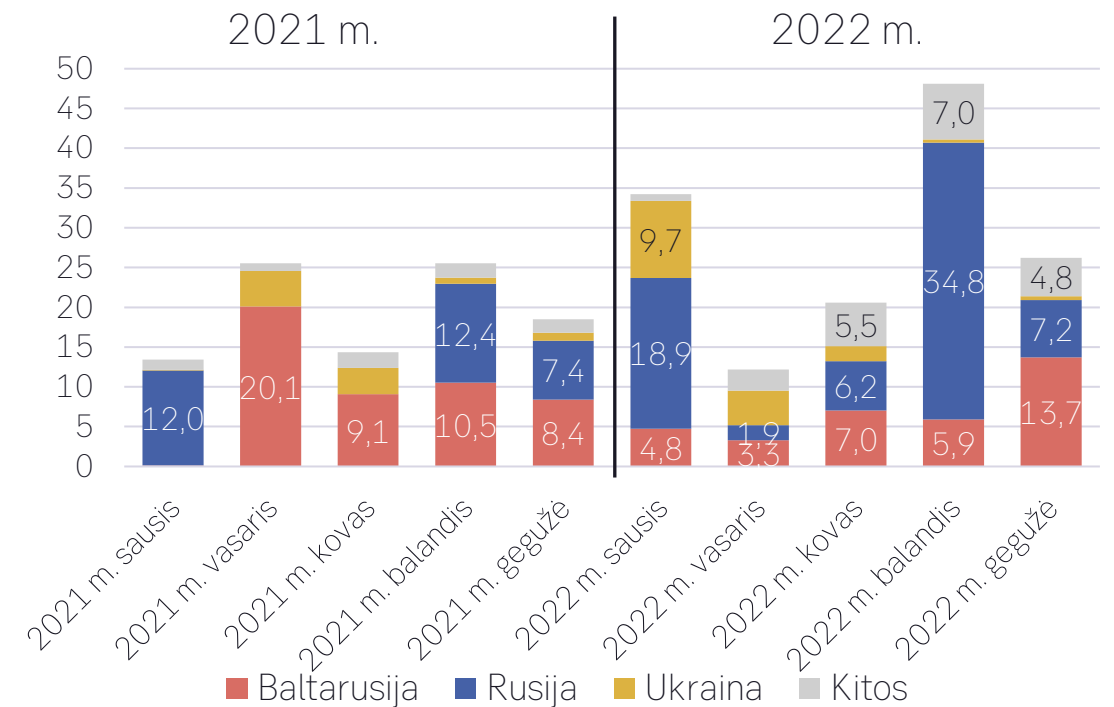
Buvo siekiama padidinti atsargas, kol neįsigaliojo sankcijos ir kiti draudimai

Akmens anglies* importas į Lietuvą (tūkst. tonų)

*Kodas 27011290

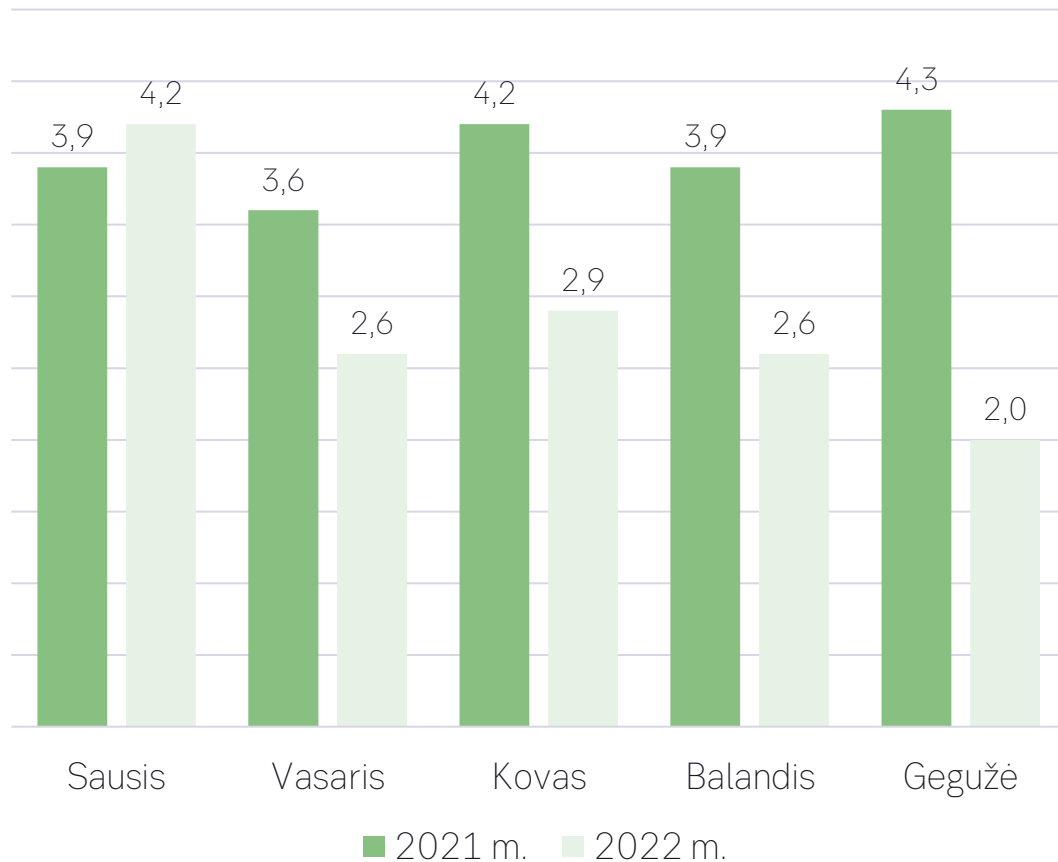
Armatūros importas į Lietuvą (tūkst. tonų)

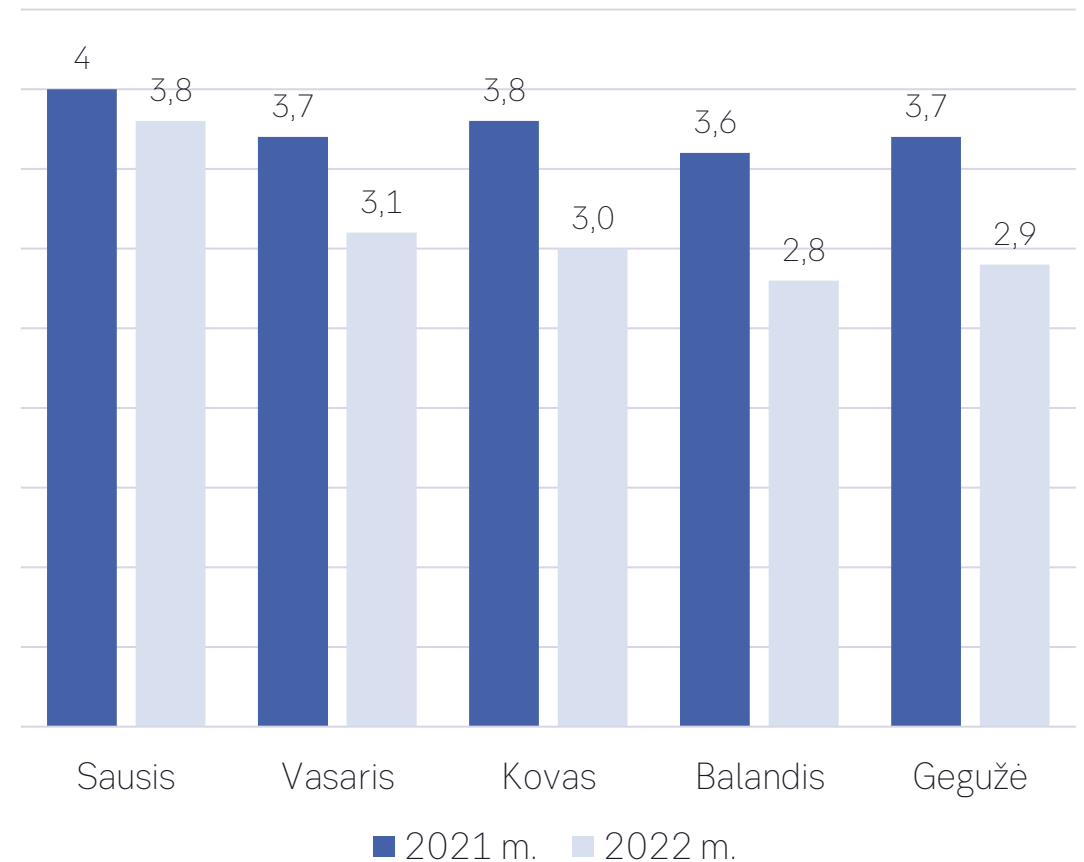
*Kodas 72142000.

Kaip ir tikėtasi, pervežimai geležinkeliu ir krova uoste sumažėjo

Krovinių vežimas geležinkelių transportu (mln. tonų)

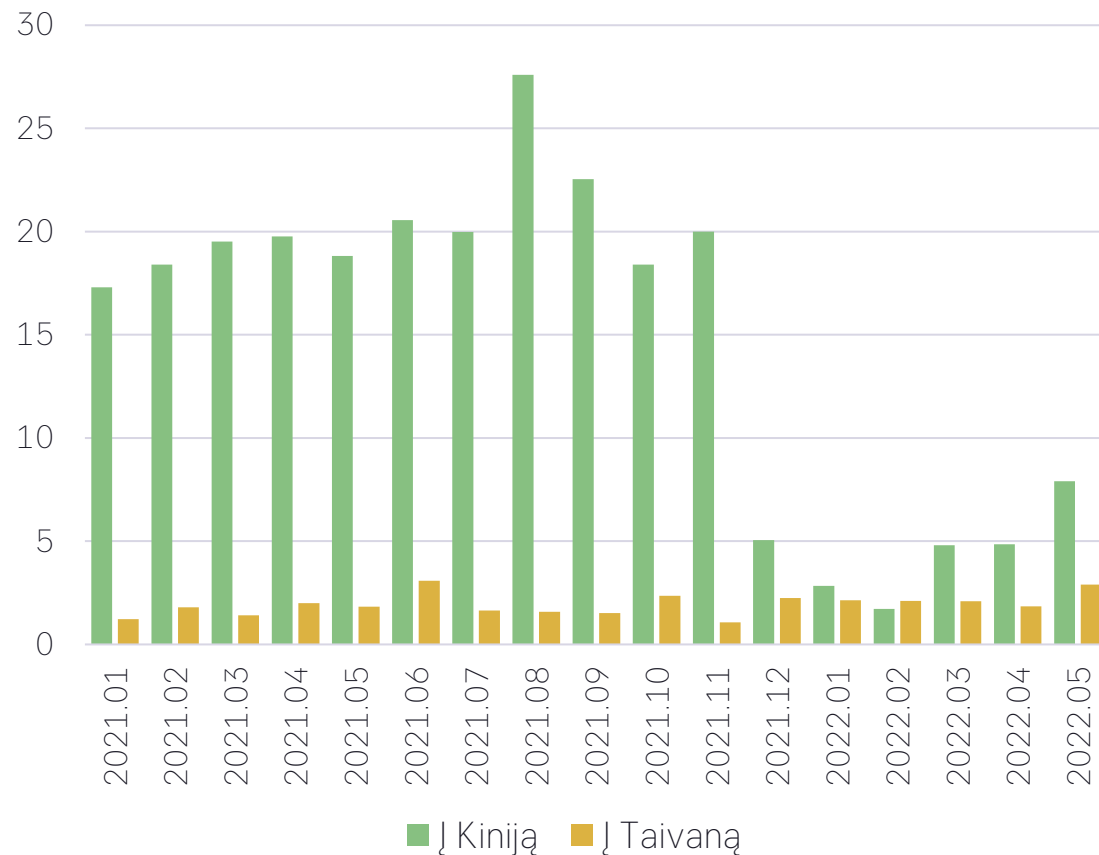

Krovinių krova Klaipėdos jūrų uoste (mln. tonų)

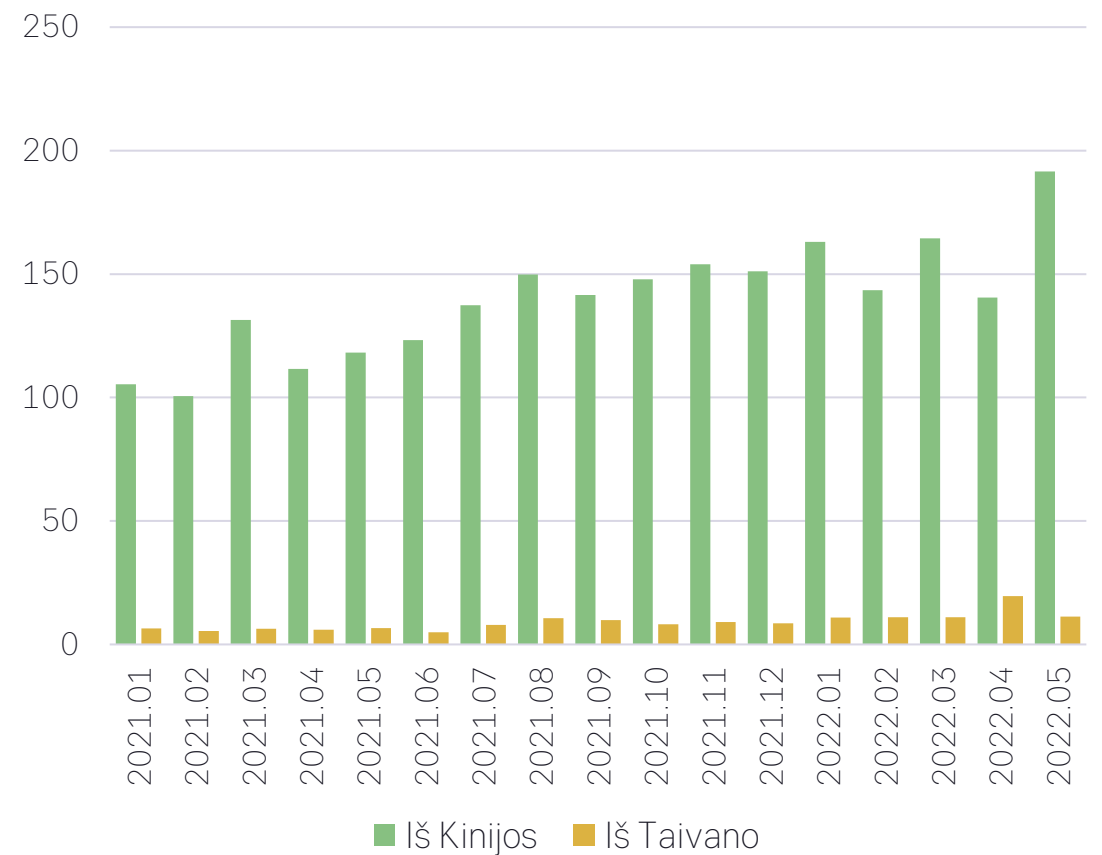

Ekspertas į Kinija lieka minimalus

Prekių eksportas iš Lietuvos, mln. eurų

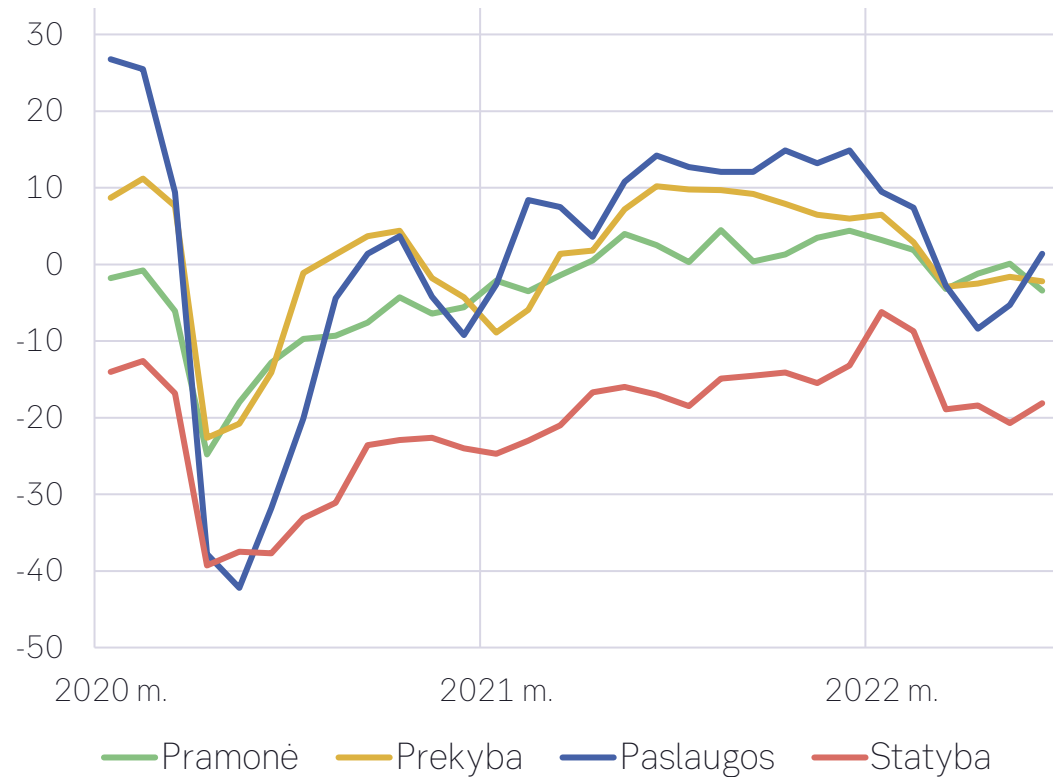

Prekių importas į Lietuvą, mln. eurų

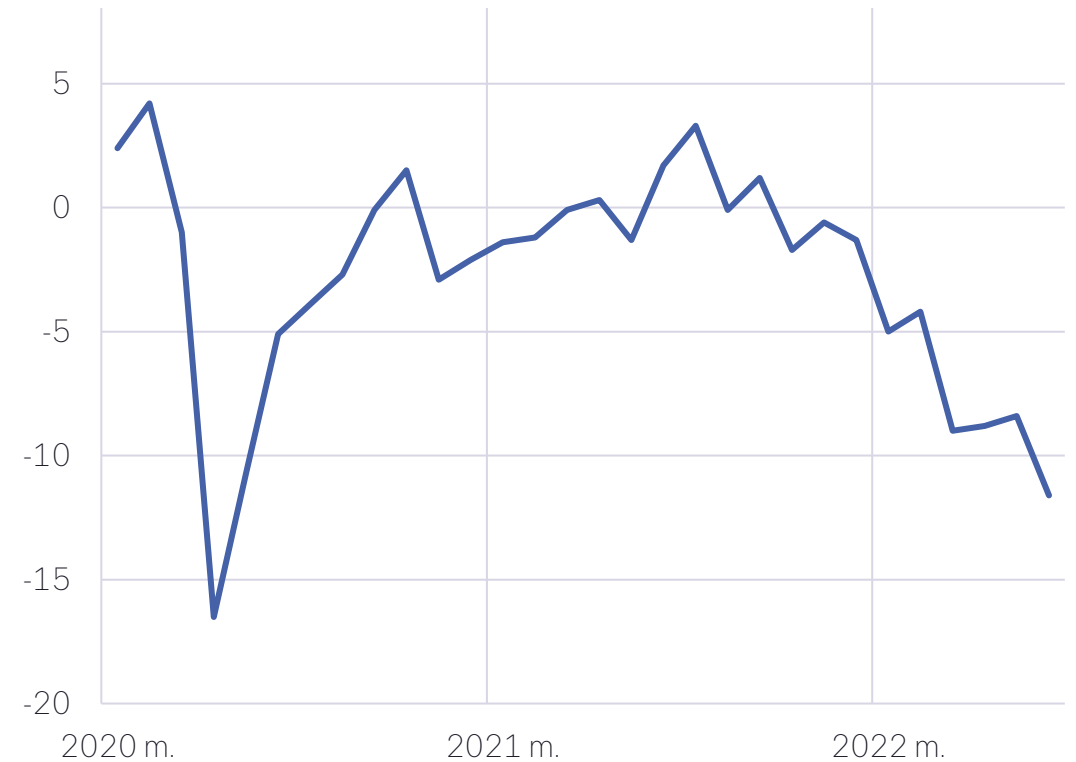

Kaip ir Vakarų Europoje, labiau suprastėjo vartotojų, o ne verslo lūkesčiai

Verslo pasitikėjimo rodikliai (punktai)

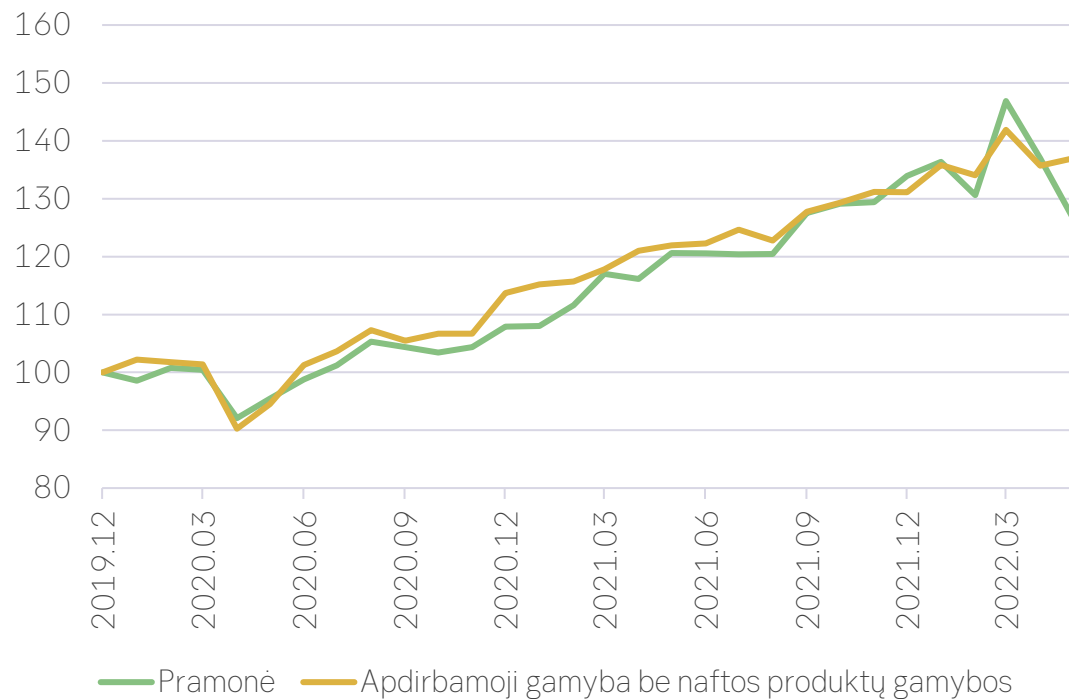

Vartotojų pasitikėjimo rodiklis (punktai)

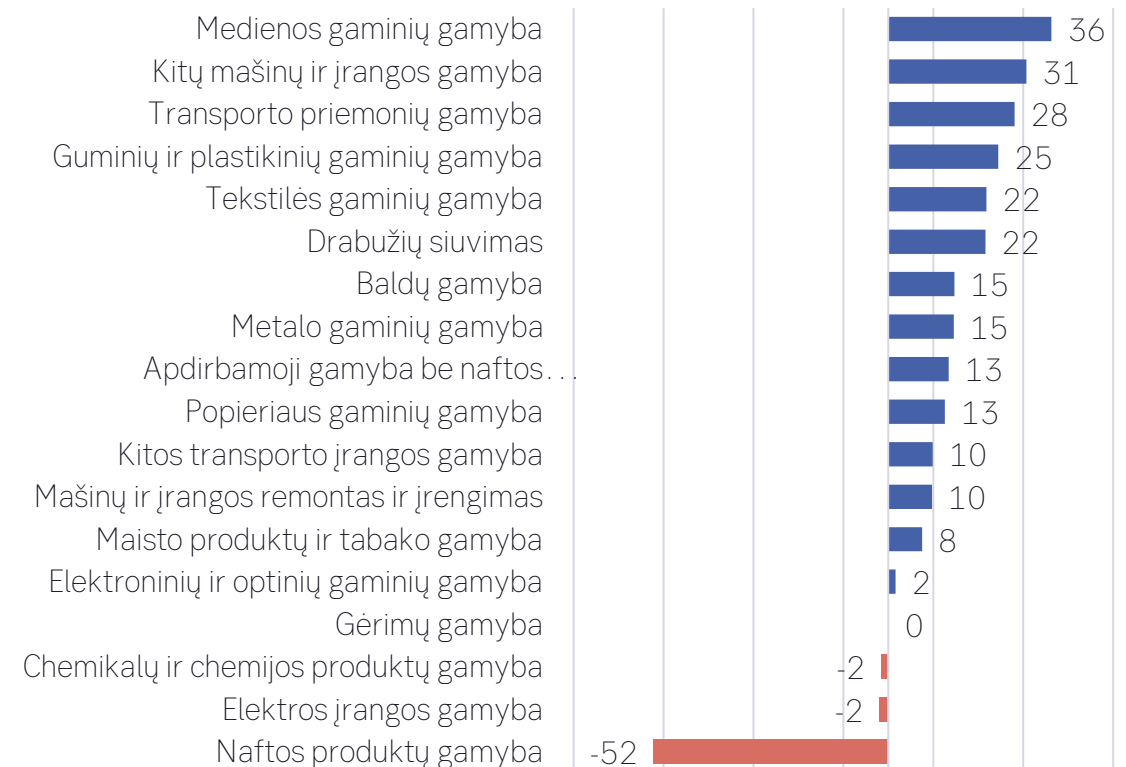

Pramonės gamybos apimtis gegužę krito labiausiai dėl sustabdytos „Lifosos“ ir „Orlen Lietuva“ veiklos

Pramonės gamybos apimtis lyginamosiomis kainomis
2019 m. gruodis – 100 punktų

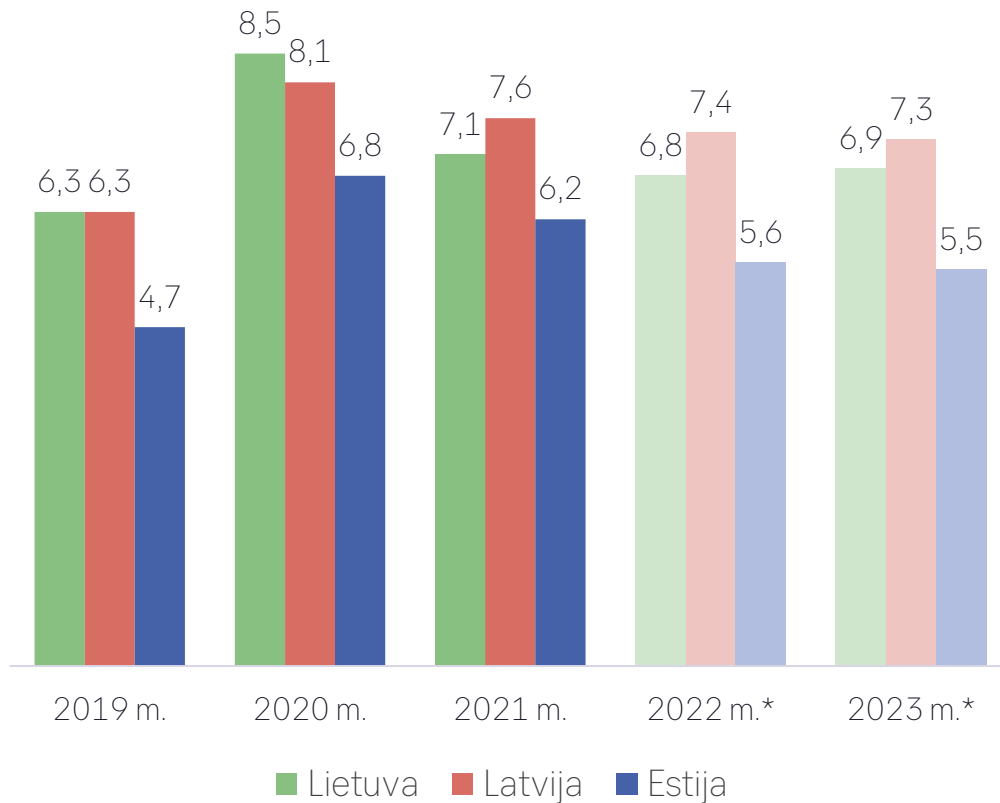

Metinis pramonės gaminių gamybos pokytis 2022 m. gegužę
(lyginamosiomis kainomis, proc.)

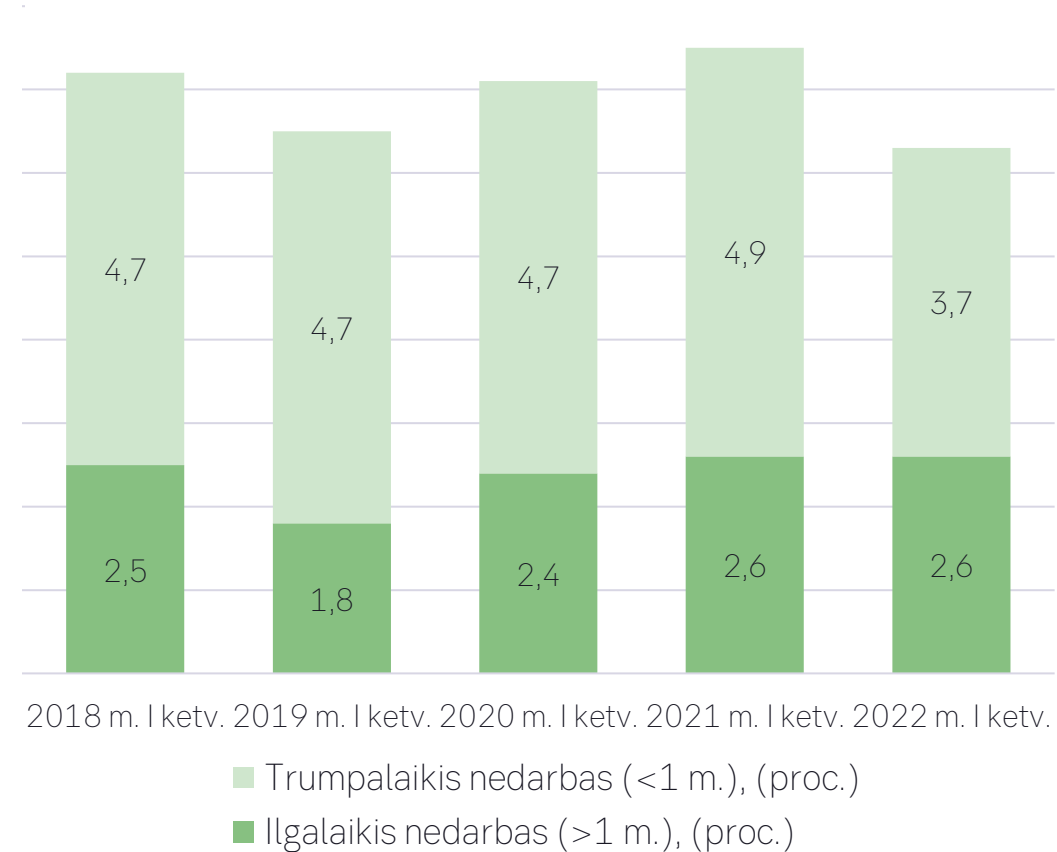

Nedarbo lygio mažėjimo tendencija prislops

Nedarbo lygio prognozė Baltijos šalyse (proc.)

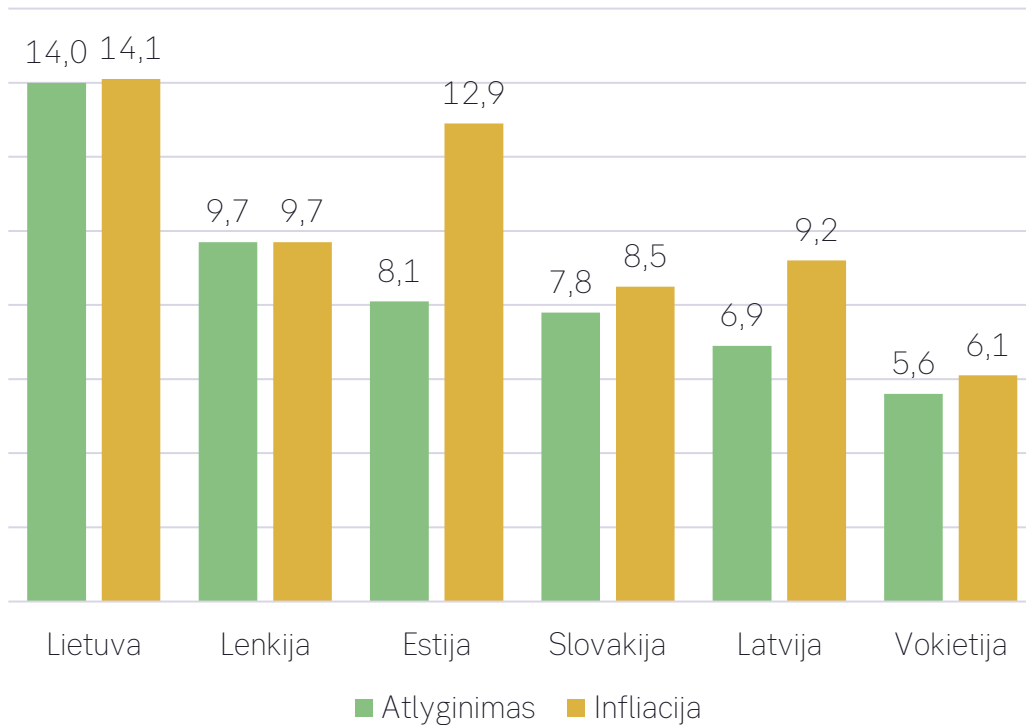
Nedarbo lygis Lietuvoje pagal nedarbo trukmę (proc.)

Darbo užmokestis pirmą ketvirtį tebeaugo daugiau negu dešimtadaliu

Vidutinio darbo užmokesčio prieš mokesčius ir infliacijos pokyčiai 2022 m. I ketv.

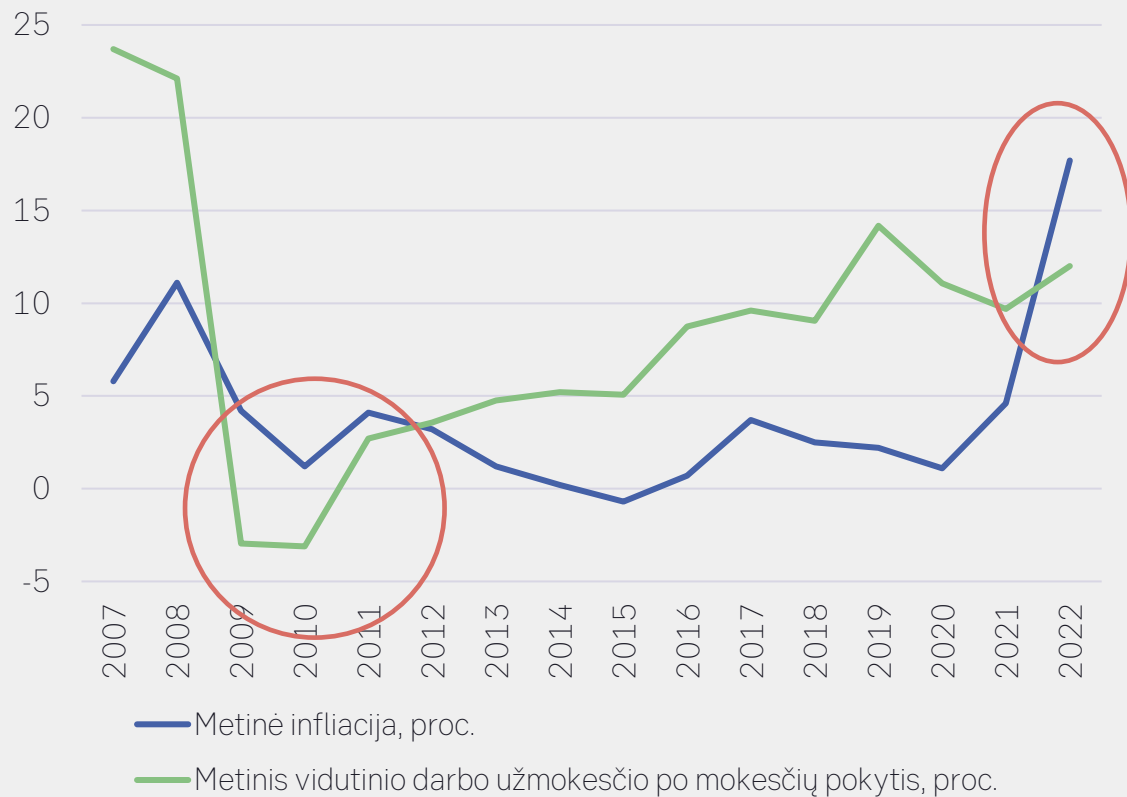
Metinis vidutinio darbo užmokesčio prieš mokesčius pokytis 2022 m. I ketv. (proc.)

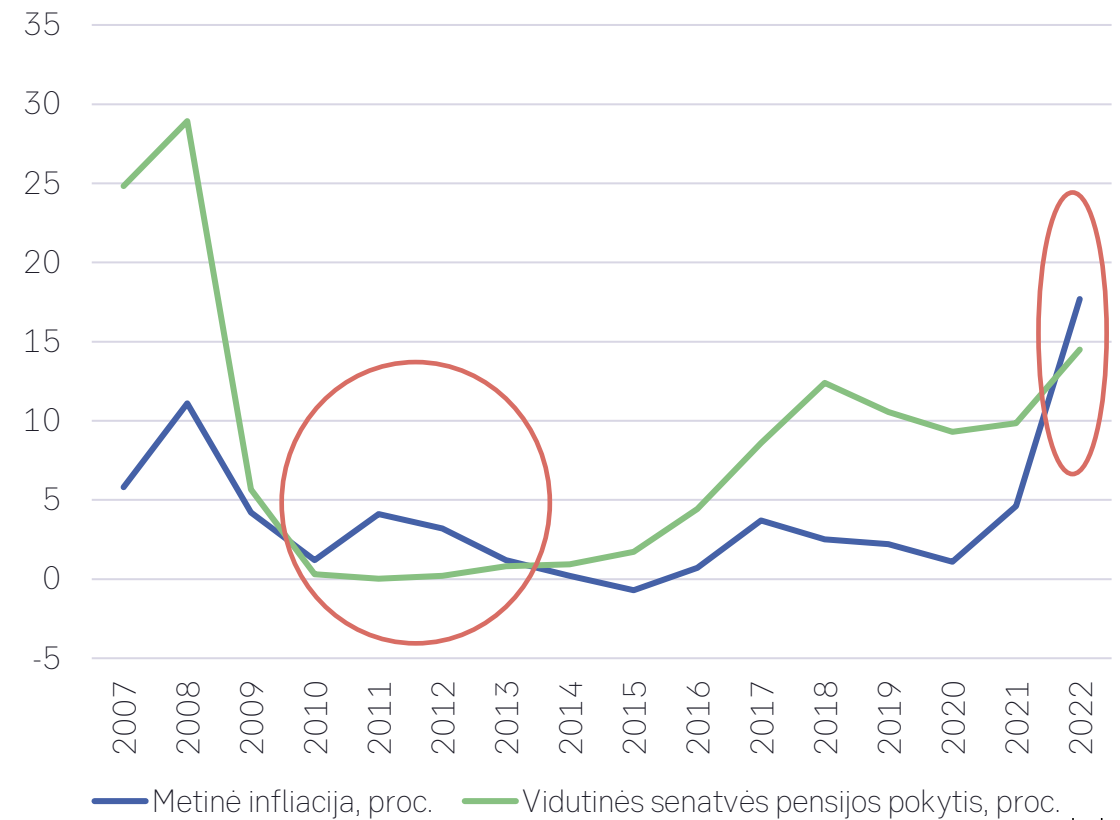
	Eurai per mėnesį	Metinis pokytis proc.
IT ir telekomunikacijos	3195	13,6
Finansų paslaugos	3080	14,9
Profesinė, mokslinė, techninė veikla	2209	16,5
Sveikatos sektorius	2007	10
Viešasis administravimas	1933	7,6
Viso	1730	14,0
Apdirbamoji gamyba	1695	13,3
Prekyba	1622	17,5
Švietimas	1580	12,8
Transportas	1495	12,7
NT operacijos	1471	12,9
Statyba	1465	13,4
Administracinės paslaugos	1406	14,5
Apgyvendinimas ir maitinimas	1184	35,5

Infliacija po ilgos pertraukos viršija pajamų augimą

Vidutinio darbo užmokesčio ir infliacijos pokyčiai, proc.

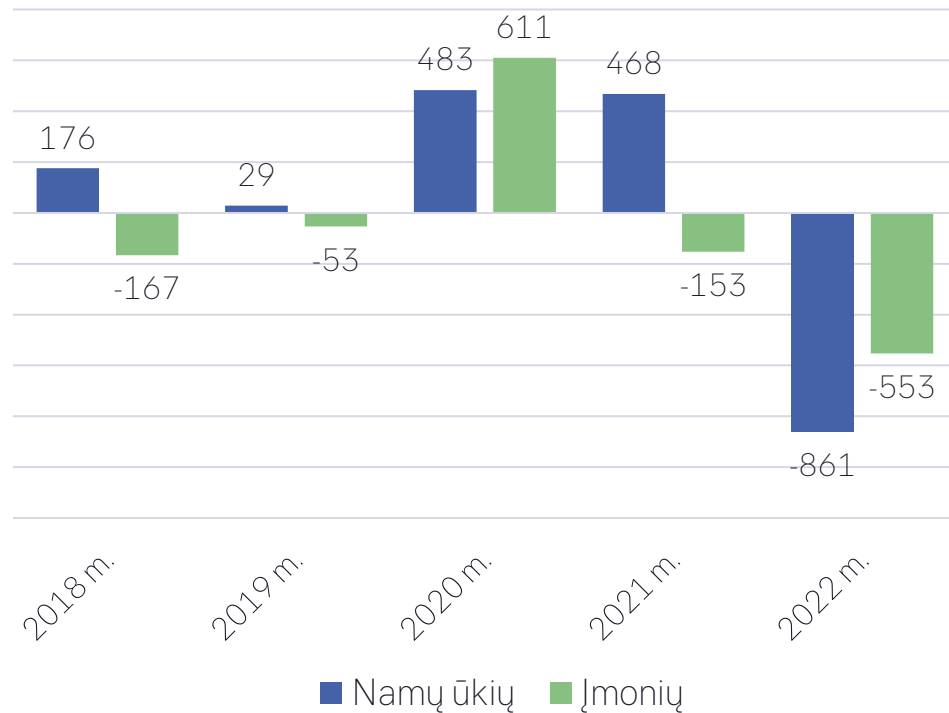

Vidutinė senatvės pensijos ir infliacijos pokyčiai, proc.

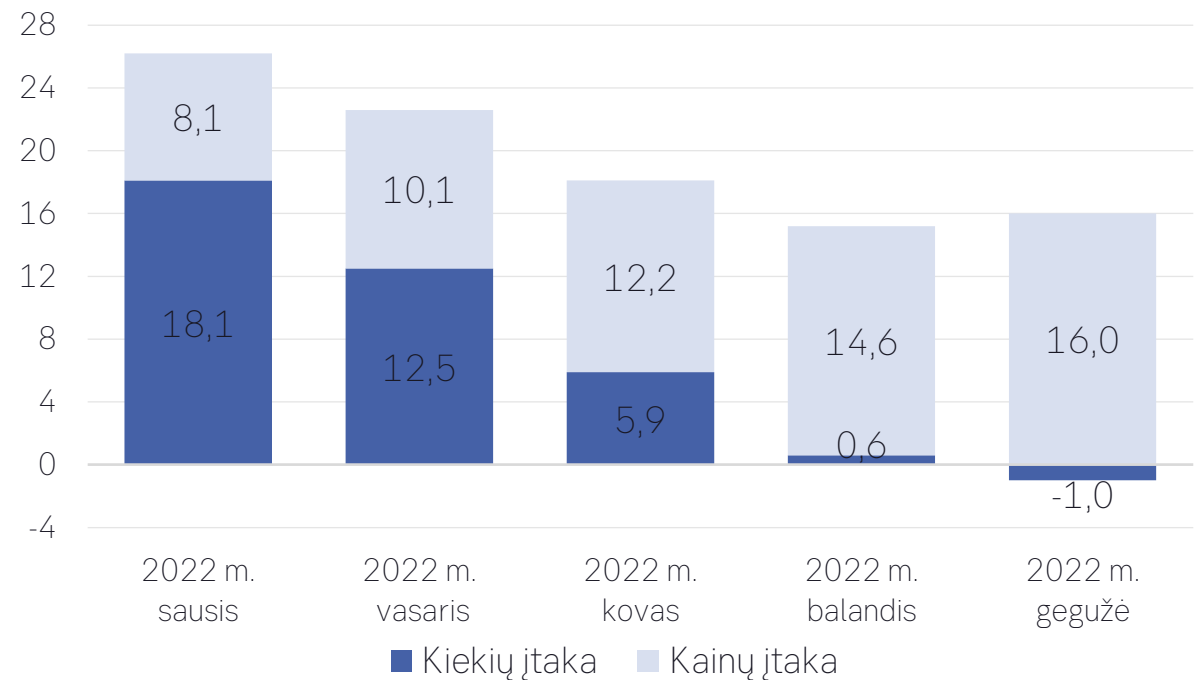

Didėjanti infliacija daro vis labiau neigiamą įtaką mažmeninei prekybai

Įmonių ir gyventojų lėšų Lietuvos kredito įstaigose pokytis sausio–gegužės mėnesiais (mln. EUR)

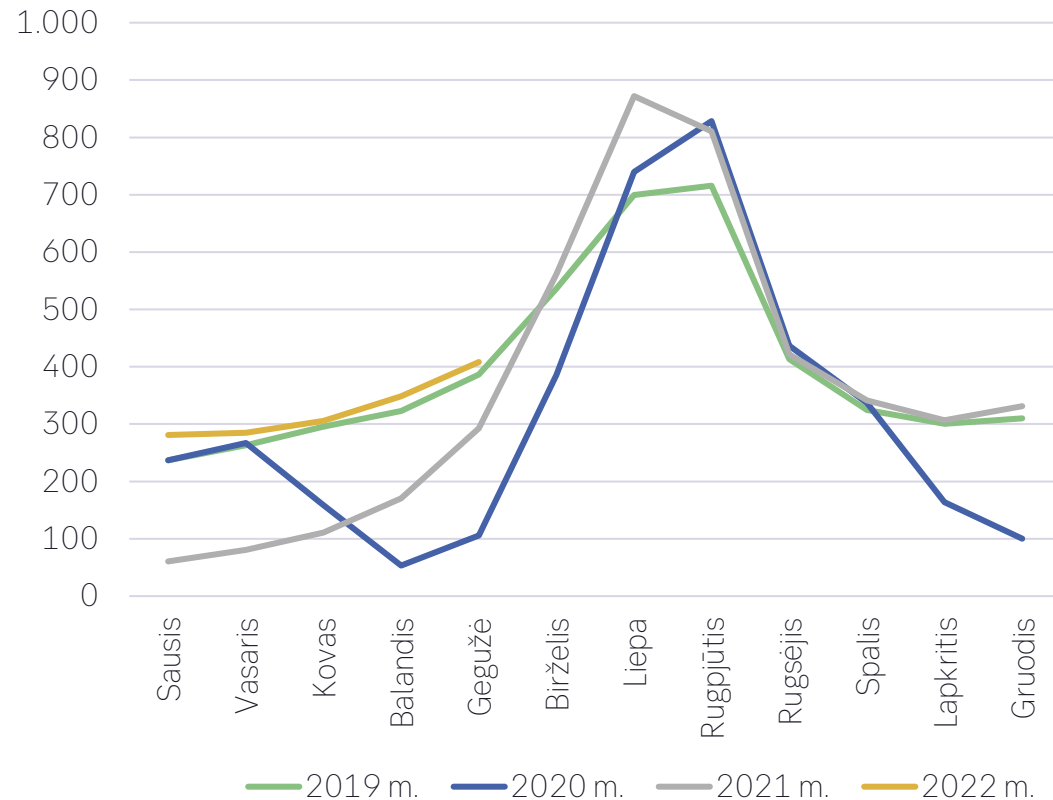

Metinis mažmeninės prekybos, neįtraukus degalų prekybos, pokytis (proc.)

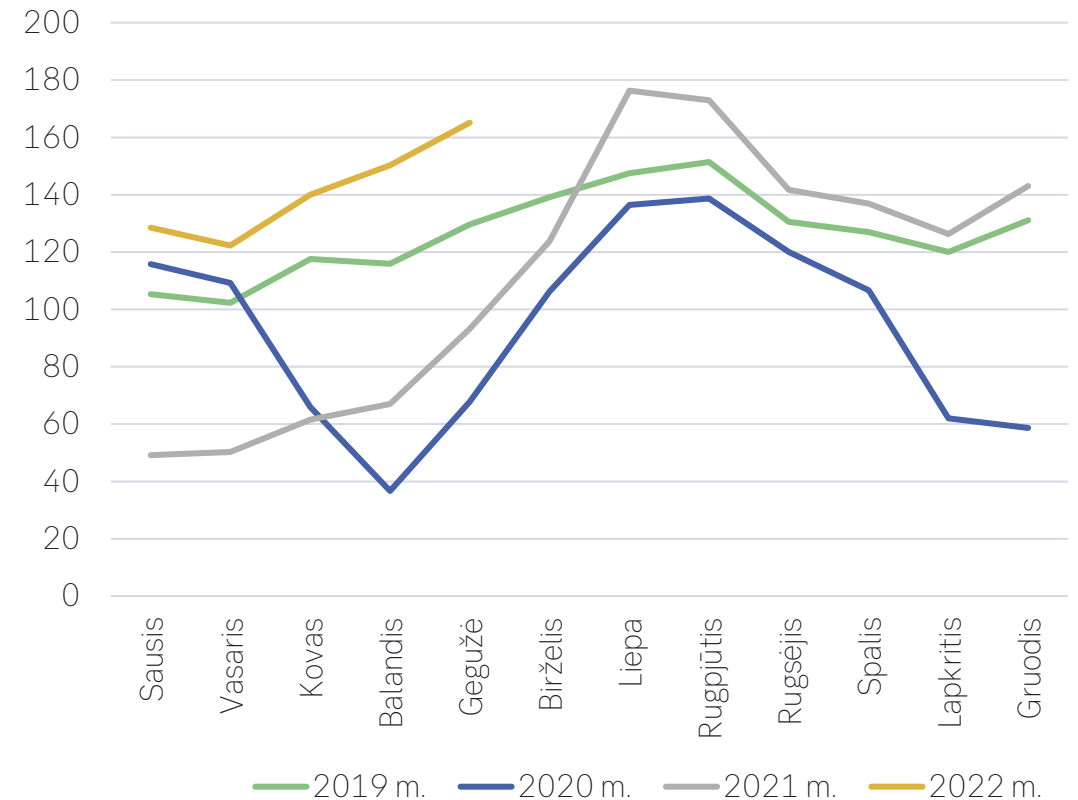

Nemažai paslaugų vartojimo jau sugrįžo į lygį, buvusį prieš pandemiją

Lietuvių nakvynės mūsų šalies apgyvendinimo įstaigose (tūkst.)

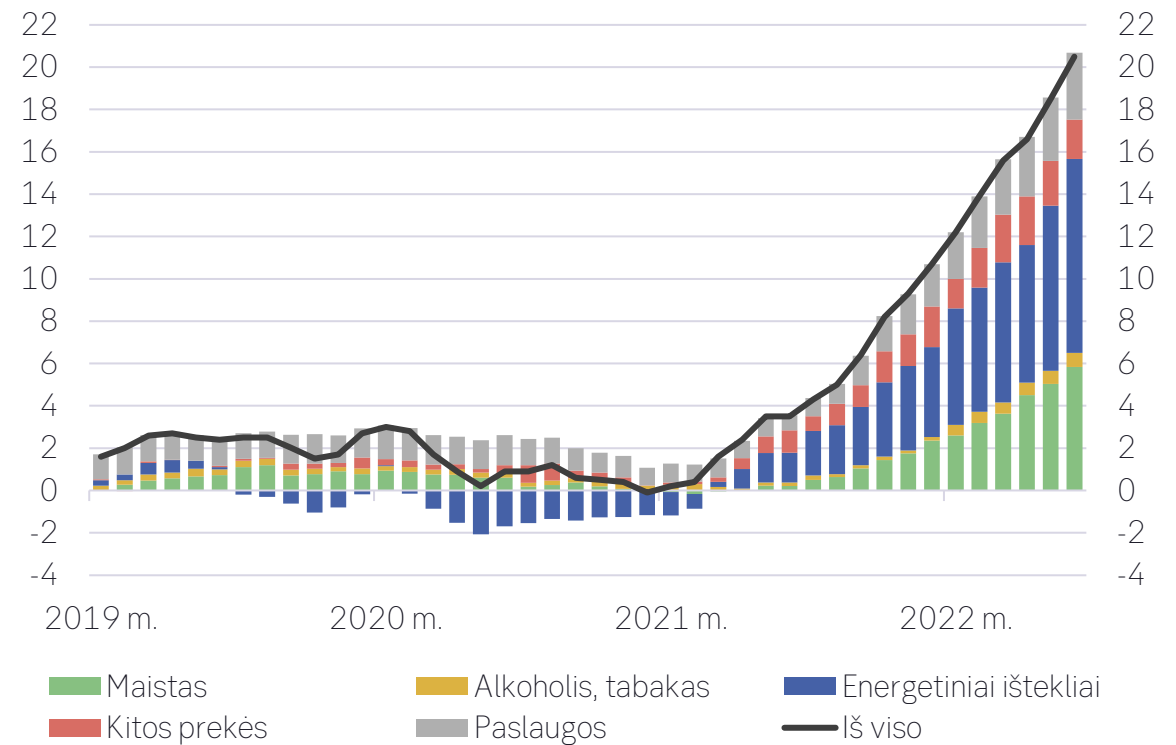
Maitinimo įstaigų apyvartos lyginamosiomis kainomis indeksas 2015 m. lygis – 100 punktų

Infliacija atsitraukti neskubės

- Metinė infliacija pagal SVKI birželį pasiekė 20,5 procento
- Liepą metinė infliacija pasieks 23 procentus
- Maisto kainų augimas artėja prie piko
- Elektros ir gamtinių dujų kainos didės 40 proc. nuo liepos 1 dienos (po subsidijų).
- Kainų ir atlyginimų spiralė jau yra įsisukusi, tačiau ją turėtų slopinti prastėjantys gyventojų ir verslo lūkesčiai
- Gegužės pradžioje prognozavome, kad vidutinė metinė infliacija Lietuvoje 2022 m. sieks 14,7 proc., kitąmet 3,8 procento, tačiau tai aiškiai pasenusi prognozė. Dabar tikimės ~18 proc. šiemet ir ~6 proc. kitąmet.

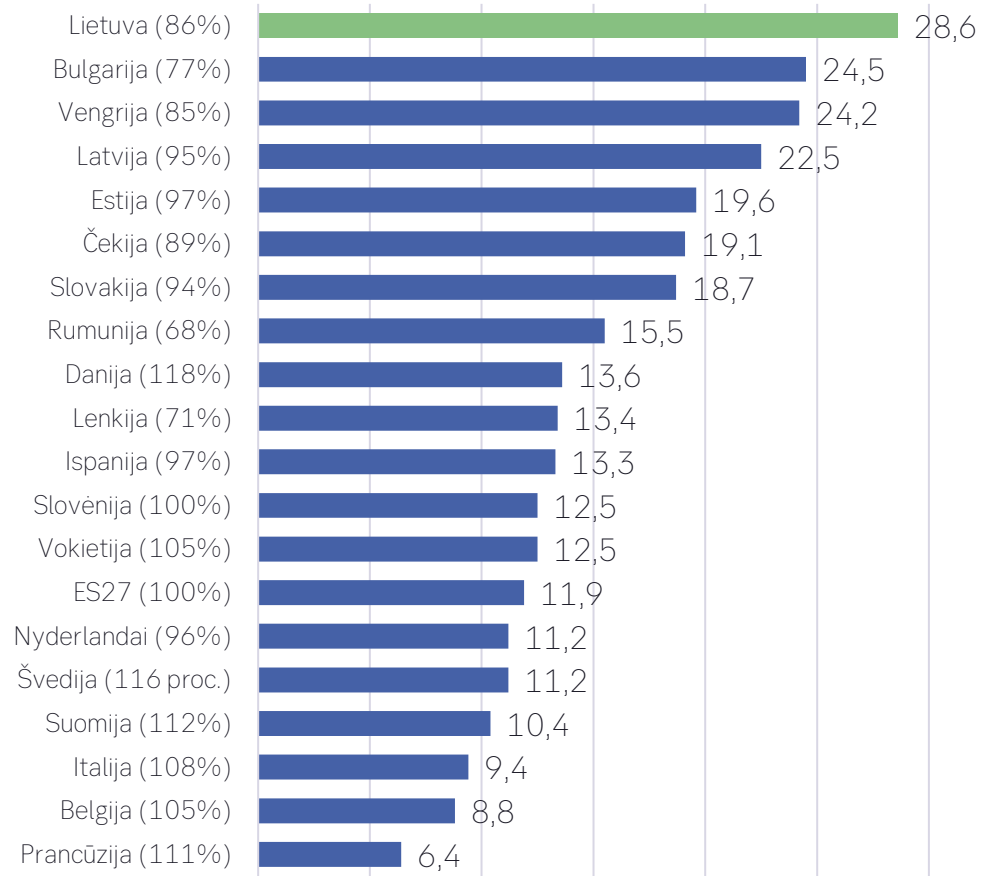
Metinė infliacija Lietuvoje (proc.)

*SVKI – suderintas vartotojų kainų indeksas.
Šaltiniai: Eurostatas, SEB grupės ekonomistų prognozės.

Vis dar išskirtinai didelis maisto kainų šuolis Lietuvoje

Metinis maisto kainų pokytis 2022 m. birželį (proc.)

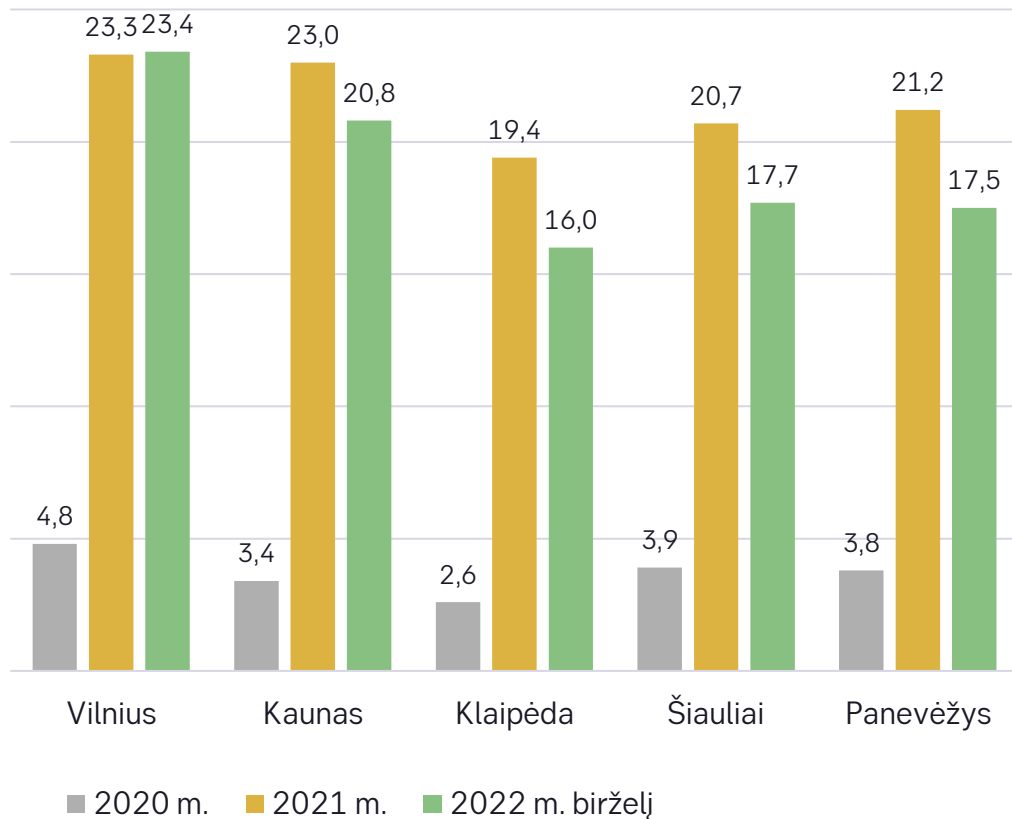

Metinis paslaugų kainos pokytis (proc.)

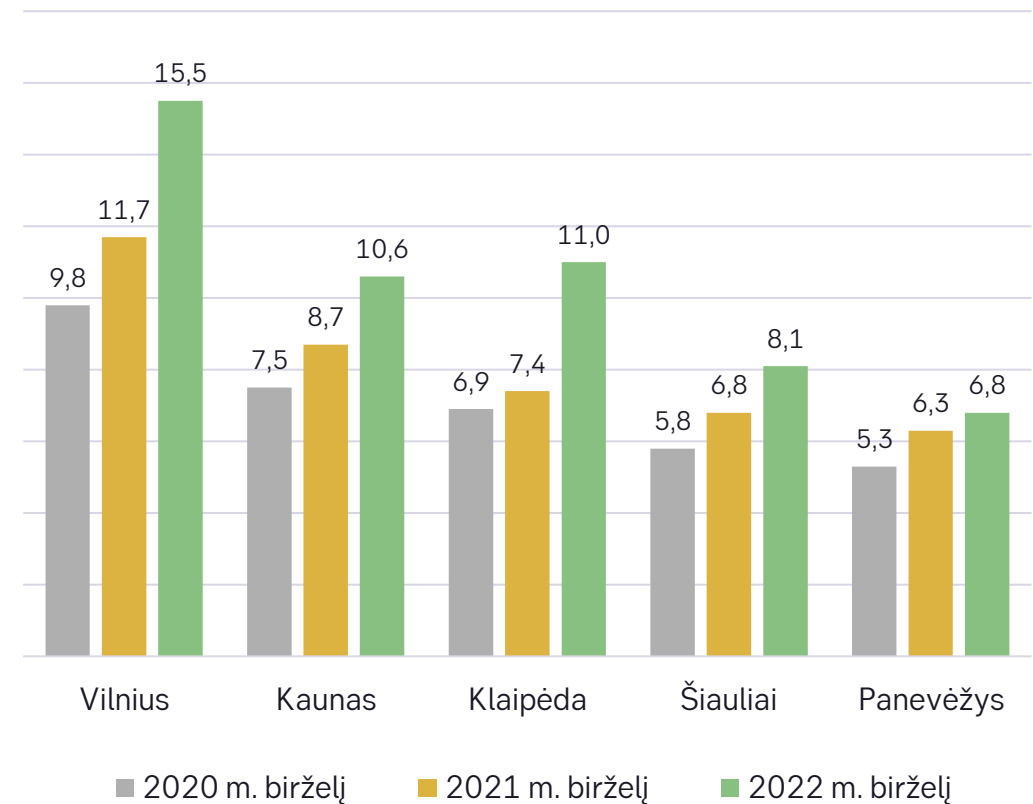

Prie kainų pasiutpolkės prisijungė ir būsto nuomos rinka

Metinis „Ober-Haus“ būsto kainų indekso pokytis* (proc.)

Vidutinė siūloma buto nuomos kaina (EUR/m²)

*Metinis pokytis gruodį.

2022 m. liepos 20 d.

Ačiū už dėmesį!

Tadas Povilauskas
SEB banko ekonomistas

SEB

